

**АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДОСТУПНОСТІ
ПРОТИЕПІЛЕПТИЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ
НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ ЗА 2018 РІК**

Міщенко М. В., Штриголь С. Ю.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Кафедра фармакології

mischmasha@gmail.com

Вступ. Близько 50 мільйонів людей в усьому світі страждають на епілепсією, щороку реєструється 2,4 мільйони нових випадків. В Україні за даними Міністерства охорони здоров'я налічується близько 100 тисяч таких пацієнтів. Оскільки значна кількість хворих на епілепсію належить до населення працездатного віку, актуальним є забезпечення населення ефективними, безпечними та доступними протиепілептичними лікарськими засобами (ЛЗ). Тому метою нашого дослідження стало з'ясування асортименту та економічної доступності протиепілептичних ЛЗ на фармацевтичному ринку України станом на 2018 рік.

Методи дослідження. Для аналізу асортименту наявних на фармацевтичному ринку України протиепілептичних ЛЗ використано дані інформаційно-пошукової системи «Фармстандарт» компанії «Моріон». Економічну доступність оцінювали за показником адекватності платоспроможності ($C_{a.s.}$) шляхом обчислення частки заробітної плати, яка необхідна для оплати місячного курсу лікування епілепсії, за формулою:

$$C_{a.s.} = \frac{P}{W_{a.w.}} * 100 \%,$$

де $C_{a.s.}$ – показник адекватності платоспроможності; P – вартість курсу лікування епілепсії впродовж одного місяця; $W_{a.w.}$ – середня заробітна плата за рік. Розмір середньої заробітної плати станом на 2018 рік складав 8865,00 грн. [www.ukrstat.gov.ua]. Усі торгові назви (ТН) протиепілептичних ЛЗ розділено за величиною показника $C_{a.s.}$ на три категорії: високодоступні, $C_{a.s.}$ яких був менше 5 %, середньодоступні ($C_{a.s.}$ більше 5 % і менше 15 %) і низькодоступні ($C_{a.s.}$ більше 15 %).

Результати дослідження. Протиепілептичні засоби за АТС-класифікацією належать до групи N03. На ринку України досліджувана група представлена 13 МНН (міжнародними непатентованими назвами). Найбільша частка за кількістю ТН припадає на ЛЗ прегабаліну – 32,3 % (82 ТН), леветирацетаму – 20,1 % (51 ТН) та ламотриджину 15,4 % (39 ТН).

Більша половина досліджуваного ринкового сегменту протиепілептичних ЛЗ належить імпортерам (55,9 %), з них найбільшу кількість зареєс-

трованих ТН має Індія (20,5 %), Словенія (5,1 %), Бельгія (3,5 %) та Туреччина (3,1 %).

За даними аналізу структури продажу протиепілептичних препаратів (роздрібна торгівля) на фармацевтичному ринку України найчастіше застосовується карбамазепін 35,67 %, прегабалін – 33,18 % і вальпроат натрію – 7,11 %.

За узагальненими показниками соціально-економічної доступності для населення на фармацевтичному ринку України препарати для лікування епілепсії є переважно середньодоступними, тобто вартість місячного курсу лікування не перевищує 15 % від середньої заробітної плати. Згідно з Національною клінічною настановою до препаратів першої лінії лікування генералізованих тоніко-клонічних судом належать карбамазепін, ламотриджин, окскарбазепін і натрію вальпроат; фокальних нападів – карбамазепін, ламотриджин, леветирацетам, окскарбазепін і натрію вальпроат. Таким чином, зазначені препарати є стратегічно важливими у фармакотерапії епілепсії та повинні бути економічно доступними для населення.

Серед препаратів карбамазепіну 69,23 % ЛЗ є високодоступними, а решта – середньодоступними. Більшість препаратів ламотриджину на фармацевтичному ринку України є середньодоступними – 63,64 %. Усі препарати леветирацетаму є низькодоступними для населення, тобто курс лікування даними препаратами становить більше 15 % від середньої заробітної плати, на відміну від препаратів окскарбазепіну, 100 % яких є високодоступними для українців. Препарати на основі вальпроату натрію переважно (68,18 %) є середньодоступними, 18,18 % – високодоступними, а відповідно 13,63 % – низькодоступними.

До решти протиепілептичних ЛЗ, які використовуються переважно у комбінаціях з препаратами першої лінії, належать зокрема похідні ГАМК – прегабалін та габапентин, вартість курсу лікування яких для більшості ТН не перевищує 15 %. Барбітурати – бензобарбітал і фенобарбітал – є високодоступними для населення України, як і препарати фенітоїну, а препарати клоназепаму є середньодоступними. 73,33 % ЛЗ топірамату є середньодоступними для українців, а решта – високодоступними. Оригінальний препарат лакосаміду на фармацевтичному ринку України також є високодоступним.

Висновки. Проаналізовано асортимент та економічну доступність протиепілептичних препаратів на фармринку України, який є імпортозалежним, оскільки більша частка препаратів іноземного виробництва. Більшість ЛЗ першої лінії лікування є середньодоступними для населення України. Однак новітні препарати (леветирацетам і лакосамід) є низькодоступними для населення – місячний курс лікування ними становить більше 15 % середньої заробітної плати населення України.